

Însemnările secrete ale paznicului bisericii

Bent-Inge Melker Garay

(fragmente)

Scriitor de limbă și origine suedeză, Bent-Inge Melker Garay s-a născut departe de țară, pe meleaguri sud-americane (Chile), în 1966. Preocupat de relația între om-gîndire-divinitate, a urmat studii universitare aprofundate de științe umane și sociale. Inclinarea autorului către ontologie și teologie se reflectă în romanul *Kyrkvaktmästarens hemliga anteckningar / Însemnările secrete ale paznicului bisericii*, din care redăm mai jos două fragmente, în versiune românească. Romanul, al cărui subiect principal se așează cu mult umor în jurul unor însemnări tănuite ale unui slujitor laic – paznic – la o biserică, găsite întimplător de nepotul lui după moartea acestuia, destul de ciudată (prin alunecare, într-o noapte, de pe turla bisericii), a fost primit cu interes de criticii și cititorii suedezi. Însemnările, ilizibile în parte, descifrate cu greu de nepotul paznicului, ne dezvăluie întrebările pe care și le poate pune o ființă pioasă, încercată de îndoială în fața credinței, fără a respinge totuși cu necesitate sentimentul religios.

Karl Marx și Turnul lui Babel¹

Noaptea trecută l-am visat pe Karl Marx (!).

În pofida faptului că acum sunt treaz de-a binelea, mă gîndesc încă la el, fără să înțeleg totuși de ce; îi simt prezența. A fost, ca să zic așa, cu mine toată ziua, ceea ce mi-a influențat în mod evident următoarea însemnare.

Imaginați-vă ce s-ar fi întîmplat dacă Marx ar fi ales să devină teolog. Cum ni s-ar fi înfățișat, în cele din urmă, tărîmul teologiei?

Karl Marx ar fi pus, cu siguranță, accentul pe asemănarea între numărul mare de teorii religioase și povestea Turnului Babel. Ar fi elaborat apoi, deși admit că pare ridicol, următoarea teză:

„Dacă am așeza toate conceptele religioase unele peste altele, am avea o zidire ce ne-ar aminti de Turnul lui Babel”.

Se poate pune întrebarea cum a apărut acest munte enorm de concepte. Cu atît mai mult cu cît se pare că primul teolog din istorie a fost analfabet; fapt pe care Marx ar fi știut să-l respecte, fără doar și poate, la adevărata lui valoare.

Marx ar fi considerat, probabil, în analiza lui, că apariția continuă a acestor concepte teologice mici și mari, de-a lungul timpului, a fost un eșec enorm, întrucît nu au reușit să explice, de fapt, esența credinței, care este cu totul de neînțeles.

Oricum, putem să ne închipuim, fără a surprinde multă lume, că Marx ar fi dezvoltat el însuși o nouă teorie revoluționară asupra acestui subiect,

ceea ce ar fi justificat oprirea cursei teoriilor confuze. Dar, este puțin probabil ca teoria lui să fi fost primită cu entuziasm de teologi, ceea ce ar fi de la sine înțeles. Și-ar fi petrecut oare, teologii, de acum înainte, viața, dezvoltînd concepte religioase noi, interesante pentru un om care nu ar fi ajuns să înțeleagă totuși simplitatea necesității de a se preocupa de ceva ca un zid de nepătruns?

Adevărul

Un scurt și simplu dialog despre adevăr²:

- Știi Melker³... Sunt atît de fericit că am găsit adevărul...

- Adevărul?
- Adevărul despre viață.

- Unde l-ai găsit?
- În Biblie, firește!
- Putem găsi adevărul acolo?

- Melker, adevărul Domnului se află în Biblie.

- Adevărul Domnului?
- Da.
- Ei bine, nu cred.
- Melker, ar trebui să

ne bucurăm de faptul că Biblia ne oferă adevărul.

- Dacă citesc Biblia, Thomas, găsesc în ea sensul vieții?

- Biblia e plină de sfaturi înțelepte.
- Dar, Thomas, e chiar așa?
- Da.

- Spune-mi Thomas, te rog... e drept că putem interpreta Biblia în mai multe feluri?

- Poate... dar aceasta nu ne împiedică să găsim în ea adevărul.

- Dar ce adevăr poate fi interpretat în mai multe feluri?

- ...
- ...

- Cu toate acestea Melker... e de ajuns să fie interpretat corect cuvîntul Bibliei.

- Și cum să facem pentru a-l interpreta corect?

- ...
- E adevărat, Thomas, că unii teologi interpretează textele diferit de alții... Pe care dintre ei să-i credem?

- ...
- Thomas... cum să știm care interpretare a Bibliei este cea bună?

- Ai încredere, Melker.
- Încredere... ce înseamnă asta?

- ...
- Thomas... ce putem face cu un adevăr pe care nimeni nu știe cum să-l interpreteze?

- Uneori adevărul e ascuns.
- Ascuns... de ce?
- Așa stau lucrurile, Melker.
- Lucrurile?
- Găsirea adevărului cere timp.
- Cît timp?
- Uneori luni... altelei decenii.
- Decenii... e prea mult.
- Viața e lungă.
- Crezi?

- Da, cred.

- ...
- Unii, Melker, găsesc adevărul cînd ajung la bătrînețe.

- Da... dar nu ar fi mai bine dacă l-ar găsi mai devreme... ca să aibe un pic de timp să profite?

- Adevărul există... trebuie doar găsit.

- ...
- ...
- Dar Thomas, cum să știm că adevărul despre care vorbești, este corect?

- Oh, te rog, Melker... din cite știu, așa a zis Dumnezeu.

- Ce-a zis Dumnezeu?

- Că adevărul există.
- Și asta înseamnă că este adevărat?

- Da, firește.
- Spune-mi, dacă

Dumnezeu crede că adevărul există... acesta există?

- Numai și numai... vorbim totuși de Domnul.

- ...
- ...

- Dar, Thomas, dacă eu aș crede că nu e adevărat... aș avea dreptate?

- Da, cred.
- Dar, dacă Dumnezeu spune

că e adevărat... cum am putea să verificăm?

- Nu e nevoie.
- Nu?

- Dumnezeu e Dumnezeu, totuși.
- Și Dumnezeu este demn de încredere?

- Desigur.

În românește de **Marilena Lică-Maşala**, după o versiune în franceză semnată de Kim Vidard, cu permisiunea editorului acesteia, Osama Khalil.

Bibliografie: Bent-Inge Melker GARAY, *Kyrkvaktmästarens hemliga anteckningar / Les notes secrètes du bedeau / Însemnările secrete ale paznicului bisericii*, traducere în franceză de Kim Vidard, Paris, Collection Le Scribe Cosmopolite – Littérature, Editions Le Scribe l'Harmattan, 2011.

¹ Unchiului meu îi plăcea să și deseneze. În rulourile de hîrtie am găsit numeroase ilustrații variate (...)
(n.a).

² Dialogul care urmează are loc între Melker și Thomas. După cum spuneam în prefață, nu știu cine sunt aceste două personaje misterioase (...)
(n.ș.).

³ În versiunea franceză, ce a stat la baza acestei traduceri, personajul Melker este numit François. Pentru versiunea românească am păstrat prenumele original al acestui personaj
(n.t.).

